

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 511/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa advokáta [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti uzneseniu Krajskej prokuratúry v Prešove č. k. 1KPt 69/23/7700-4 z 12. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva uskutočňovať zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva získavať prostriedky na svoje životné potreby prácou podľa čl. 26 ods. 3 listiny a práva ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. j. 1KPt 69/23/7700-4 z 12. mája 2023. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskej prokuratúre na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol ako advokát opatrením Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2Tp/5/2023-2 z 8. januára 2023 podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku ustanovený za obhajcu obvinenému [REDACTED]. Dôvodom na ustanovenie boli pochybnosti o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať, pretože jeho schopnosť komunikovať bola obmedzená. Išlo o osobu, ktorá je hluchonemá, bez znalosti čítať a písať a ktorá ovláda iba tzv. domácu (nie oficiálne uznanú) posunkovú reč.

3. Uznesením okresného súdu sp. zn. 13Tp/1/2023 z 10. januára 2023 bol obvinený vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

4. V priebehu výkonu väzby sťažovateľ okrem iných úkonov právnej služby s ohľadom na špecifický stav obvineného ako „*hluchonemého a negramotného občana*“ poskytol základné rady aj jeho manželke, ktorá mala zároveň procesné postavenie poškodenej a ktorá požiadala sťažovateľa o pomoc v súvislosti s úkonmi nevyhnutnými pre uskutočnenie návštevy obvineného vo väzbe. Dňa 19. januára 2023 v mene obvineného zaslal [REDAKOVANÉ] (ďalej len „ústav“) písomné podanie označené ako žiadosť o súčinnosť, v ktorej uviedol osoby majúce záujem navštíviť obvineného s oznámením k tomu potrebných údajov. Žiadosť bola akceptovaná a 24. januára 2023 referent ústavu požiadala sťažovateľa o oznámenie blízkym obvineného, že návštevu smú vykonať nasledujúci pracovný deň. Sťažovateľ preto opäť telefonicky bezodkladne informoval poškodenú, aby sa na návštevu k svojmu manželovi – obvinenému dostavila nasledujúci pracovný deň.

5. Poškodená požiadala sťažovateľa o pomoc pri riešení situácie, keď ústav odmietol realizáciu jej návštevy obvineného 25. januára 2023 (keďže disponovala iba dočasným dokladom totožnosti). V tejto súvislosti 26. januára 2023 sťažovateľ osobne navštívil obvineného vo väzbe na účel zistenia, či má záujem o ďalšie návštevy a telefonáty srodinnými príslušníkmi. Na základe kladného vyjadrenia obvineného sťažovateľ v jeho mene 27. januára 2023 zaslal ústavu druhé písomné podanie (žiadosť o súčinnosť) na účel umožnenia návštevy vo väzbe. V druhej časti tohto podania požiadala o zaevidovanie telefónneho čísla na poškodenú tak, aby obvinený mohol tlmočene telefonovať so svojimi blízkymi. Tejto žiadosti bolo vyhovené, návštevu dotknuté osoby absolvovali 15. februára 2023 a s obvineným počas ďalšieho trvania väzby aj telefonovali.

6. Uznesením Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. Pv 7/23/7713-24 zo 6. marca 2023 bolo trestné stíhanie obvineného podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zastavené, pretože obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

7. Po právoplatnom ukončení veci sťažovateľ 15. marca 2023 vyúčtoval náklady na obhajobu za poskytnuté právne služby v celkovej sume 1 379,86 eur pozostávajúce z odmeny za 11 úkonov právnej služby, režijného paušálu a náhrady za cestovné a stratu času.

8. Okresná prokuratúra uznesením č. k. Pv 7/23/7713-27 z 29. marca 2023 priznala sťažovateľovi odmenu v sume 1 177,82 eur. Za dva úkony právnej služby – podanie na iný orgán – žiadosť o navštívenku obvinenému pre rodinných príslušníkov z 19. januára 2023 a podanie na iný orgán – žiadosť o navštívenku obvinenému pre rodinných príslušníkov a žiadosť o zaevidovanie telefónneho kontaktu z 27. januára 2023, odmenu, ako aj súvisiace režijné paušály mu nepriznala. Svoj názor okresná prokuratúra odôvodnila tým, že nešlo o úkony vykonané v príčinnej súvislosti s obhajovaním záujmov obvineného a tieto nespádali ani pod žiadne úkony v zmysle Trestného poriadku súvisiace s obhajobou obvineného.

9. Proti prvostupňovému rozhodnutiu okresnej prokuratúry podal sťažovateľ riadny opravný prostriedok s odôvodnením, že uvedené úkony ako obhajca uplatnil s poukazom na znenie § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov

(ďalej len „vyhláška“), kde odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí aj za úkony právnej služby spočívajúce v písomnom podaní na súde alebo inom orgáne vo veci samej, pritom žiadny zákon ani vyhláška o odmenách advokátov neustanovujú, čo sa rozumie podaním vo veci samej. Týmto sa podľa sťažovateľa majú na mysli podania, ktoré smerujú alebo sa priamo týkajú rozhodovania o právach obvineného, resp. vyriešenia čiastkových otázok, ktorých sa poskytovaná právna služba (služba obhajoby) týka. Výklad okresnej prokuratúry, že podanie vo veci samej musí byť vykonané podľa Trestného zákona alebo Trestného poriadku, nebol podľa sťažovateľa správny a činnosť obhajcu nie je obmedzená len na tieto dva právne predpisy. Intenzitu, potrebu a vykonávané úkony právnej služby určuje samotný obvinený, prípadne jeho blízke osoby, ktoré majú právo vybrať obhajcu a podávať žiadosti a opravné prostriedky v prospech obvineného. Ako sťažovateľ v riadnom opravnom prostriedku uviedol, účelom obhajoby je poskytovať materiálnu pomoc osobám, ktoré sa ocitli v situácii, kde potrebujú a vyžadujú odbornú právnu pomoc a nie je žiaduce obmedzovať odmenu obhajcov za poskytnuté právne služby, najmä ak sú vykonávané vo veci samej a sú účelné. Zvýraznil, že postup orgánu, ktorý nepriznáva odmenu obhajcovi za vykonané právne služby, podnecuje povrchnú právnu službu bez materiálneho prístupu k potrebám obvinenej osoby. Napokon sťažovateľ argumentoval, že ak má väznená osoba, ktorá je negramotná a hluchonemá, využiť právo na kontakt s najbližšími osobami aj vo väzenskom prostredí, musí jej niekto umožniť jeho využívanie. Zákon č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov v § 20 ods. 8 ukladá zabezpečiť obvinenému, ktorý je negramotný, napísanie a prečítanie korešpondencie. Tento zákon však nerieši situáciu zvukovo a rečovo postihnutých osôb. Keďže obvinený je takou osobou, sťažovateľ bol presvedčený, že mu boli poskytnuté právne služby – služby obhajoby, ktoré boli riadne zdokumentované doručením ústavu. V tomto rozsahu by tieto úkony mali byť považované za úkony, ktoré vyžaduje vyhláška v § 14 ods. 1 písm. b) ako podanie na inom orgáne vo veci samej a niet pochybností o dôvodnosti a potrebe týchto úkonov právnej služby.

10. Krajská prokuratúra uznesením č. k. 1KPt 69/23/7700-4 z 12. mája 2023 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu ako nedôvodnú zamietla. Stotožnila sa s argumentáciou okresnej prokuratúry, na ktorú v odôvodnení svojho uznesenia odkázala, avšak podľa názoru sťažovateľa sa vôbec nezaoberala jeho sťažnosťnými námietkami, iba stručne poukázala na znenie § 44 ods. 1 Trestného poriadku s odkazom na § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky.

II.

Argumentácia sťažovateľa

11. Podľa názoru sťažovateľa krajská prokuratúra nesprávne (v rozpore s ústavou a medzinárodnými dohovormi) interpretovala príslušné hmotnoprávne normy a jej výklad významne zasahuje do práv obvinenej osoby. Je neprijateľné, aby obhajca vykonával úkony právnej služby pre obvinenú osobu, v tomto prípade podania adresované ústavu, a následne mu tieto úkony právnej služby neboli uhradené v žiadnom rozsahu.

12. Ústavnú sťažnosť sťažovateľ podal s cieľom vymedzenia úkonov obhajoby, za ktoré obhajcovi prináleží odmena. Napriek tomu, že právo na obhajobu patrí obvinenému klientovi, kvalita a obsah úkonov obhajoby, ktoré mu poskytuje obhajca, sú priamo závislé od legitímnych očakávaní

obhajcu, že tieto úkony budú následne uznané a odmenené zo strany štátu. A aj keď ústavná sťažnosť slúži na ochranu porušených ústavných práv sťažovateľa, rozhodnutie orgánov prokuratúry v priamom dôsledku zasiahlo aj do práva jeho klienta (obvineného) na právnu pomoc a obhajobu. Preto je nevyhnutné, aby ústavný súd napravil aplikáciu práva v tejto veci tak, aby sa zabránilo porušovaniu ústavných práv obvinených (*pro futuro*) na právnu pomoc a obhajobu.

13. Krajská prokuratúra mala podľa sťažovateľa primerane odôvodniť svoje závery o nepriznaní odmeny obhajcovi tak, aby tieto závery boli preskúmateľné a aby sa vyhla prvkom svojvôle a arbitrárnosti. Uplatneným postupom krajská prokuratúra rezignovala na svoju úlohu ako opravného sťažnostného orgánu a nezaručila právo sťažovateľa na právnu ochranu, ktoré je garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy.

14. Sťažovateľ je presvedčený, že výklad uplatnený krajskou prokuratúrou nabáda ustanoveného obhajcu vykonávať obhajobu povrchným spôsobom, pretože vie, že mu úkony právnej služby nebudú uznávané ako dôvodné, a preto ich vykonáva bezplatne. To zasahuje do práva obhajcu zarábať peňažné prostriedky prácou. Dôsledkom tohto postupu je, že práva obvinených osôb na právnu pomoc a obhajobu v trestnom konaní sú ohrozené. V demokratickej spoločnosti pri plnení záväzkov štátu nesmie dochádzať k vytvoreniu dvoch kategórií obvinených osôb s rozdielnym právom na obhajobu. Ustanovený obhajca nemá právo od obvineného, ktorému bol ustanovený, požadovať žiadne peniaze s poukazom na § 24 ods. 5 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Naopak, zvolený obhajca je platený priamo svojimi klientmi a všetky úkony právnej služby sú uhrádzané dohodou. V oboch prípadoch advokátska tarifa počíta s úkonom právnej služby označenej ako „*podanie na iný orgán vo veci samej*“. Zatiaľ čo zvolený obhajca má právo požadovať preddavok na svoju odmenu a v prípade jeho nezaplatenia môže odstúpiť od zmluvy o poskytovaní právnych služieb, ustanovený obhajca takú možnosť nemá. Obhajca vopred nepozná svoju odmenu a ani lehotu splatnosti, pretože táto mu bude uznaná až po právoplatnom skončení trestnej veci. Nemá tak ani zákonné právo obhajobu pre neuhradenie svojej odmeny včas ukončiť ako zvolený obhajca. Navyše, štát po skončení trestnej veci jednostranne nedôvodne neuzná niektoré z poskytovaných právnych služieb, čím odmenu nedôvodne kráti.

15. Výkladom podaným krajskou prokuratúrou sa advokát dostáva do pozície, keď má obhajobu poskytovať len formálne, bez ohľadu na potreby klienta, pretože poskytované právne služby nie sú uznané ako úkon právnej služby v trestnom konaní, za ktoré by patrila obhajcovi odmena. Obhajca sa tak ocitá v morálnej dileme, že buď poskytuje právne služby nad rámec svojich povinností bez očakávanej odmeny, alebo ich odmieta poskytovať, pretože štát ich nehradí a zároveň nie je oprávnený žiadať o ich úhradu od klienta priamo. Týmto sa ustanovený obhajca dostáva do znevýhodnenej pozície, kde musí rozhodovať medzi svojimi záväzkami voči klientovi a finančnou neistotou, ktorá mu vzniká v dôsledku neuznania odmeny za poskytované právne služby.

16. Sťažovateľ považoval potrebné odkázať na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky č. k. I. ÚS 848/16 z 13. septembra 2016, ktoré sa týka otázky odmeňovania advokátov *ex officio* ustanovených pre klientov s nedostatočnými finančnými prostriedkami.

17. Porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľ namieta v kontexte s porušením jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny. Konkrétne krajská prokuratúra porušila jeho vlastnícke práva nepriznaním odmeny za skutočne poskytnuté právne služby, čím mu zabránila v získaní majetku – peňazí (odmeny za právnu službu), ktoré by mu slúžili na uspokojenie ďalších životných potrieb. Očakával finančnú kompenzáciu za právne služby, ktoré klientovi poskytol v rámci obhajoby. Krajská prokuratúra však jednostranne odmietla uznať ním poskytnuté právne služby a toto odmietnutie zákonne neodôvodnila. Legitímne očakávania sťažovateľa na získanie peňažných prostriedkov boli čiastočne zmarené.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

18. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1, čl. 26 ods. 3 a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajskej prokuratúry č. j. 1KPt 69/23/7700-4 z 12. mája 2023, ku ktorému malo dôjsť nesprávnou interpretáciou a následnou aplikáciou príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov v súvislosti s nepriznaním odmeny a k tomu prináležiacich režijných paušálov sťažovateľovi ako obhajcovi za dva úkony ním vykonanej právnej služby, ako aj nedostatočným odôvodnením záveru prijatého krajskou prokuratúrou.

19. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a rovnako podľa čl. 36 ods. 1 listiny je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (obdobne Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

20. Ústavný súd opakovane (z novšej judikatúry porov. napr. II. ÚS 303/2017, II. ÚS 383/2017) poukazuje na to, že rozhodovanie o trovách konania je zásadne výsadou všeobecného súdu (tu orgánu činného v trestnom konaní – orgánu prokuratúry). V rámci tohto rozhodovania však v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu (v tomto prípade krajskej prokuratúry) je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09,

IV. ÚS 248/08, z novšej judikatúry pozri II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 494/2018, II. ÚS 566/2018).

21. Ako z ústavnej sťažnosti vyplýva, uvedená judikatúra ústavného súdu je sťažovateľovi evidentne známa a uvedomuje si aj to, že v danej veci ide „o *bagateľnú sumu vo výške 202,04 eur*“, ktorá mu nebola priznaná, a zároveň rešpektuje, že v takej situácii je možné poskytnúť ústavnoprávnu ochranu len v prípade, ak ústavná sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu – intenzite (sám sťažovateľ v tomto smere poukázal na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011). Napriek tomu sa na ústavný súd s návrhom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy obrátil.

22. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína svoju judikatúru, v ktorej konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy (v tomto prípade orgány prokuratúry), ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, resp. orgány prokuratúry, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni.

23. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny) rozhodnutím súdu alebo v danom prípade príslušnej prokuratúry sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov (v predmetnej veci krajskej prokuratúry) sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (obdobne napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

24. Nespornou je skutočnosť, že sťažovateľovi nebola orgánmi prokuratúry priznaná odmena (a k tomu náležiaci režijný paušál) ako ustanovenému obhajcovi za dva úkony právnej služby spočívajúce v poskytnutí pomoci pri zabezpečení návštevy obvineného blízkymi osobami vo väzbe, ako aj zabezpečení možnosti ich vzájomného telefonického kontaktu (išlo o žiadosť o navštívenku a žiadosť o zaevidovanie telefónneho kontaktu).

25. Dôvodom, pre ktorý okresná prokuratúra a následne aj krajská prokuratúra za uvedené úkony odmenu nepriznali, bola skutočnosť, že nešlo o úkony vykonané v príčinnej súvislosti s obhajovaním záujmov obvineného a tieto nespádali ani pod žiadne úkony v zmysle Trestného poriadku súvisiace s obhajobou obvineného. Krajská prokuratúra navyše poukazom na ustanovenia § 44 ods. 1 Trestného poriadku a § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky (ktoré citovala) doplnila, že podstatou aktivity obhajcu obvineného je zákonným spôsobom zabezpečiť objasnenie skutočností zbavujúcich vinu alebo zmierňujúcich vinu obvineného. Obhajcom (sťažovateľom) vyúčtované úkony klasifikované ako podania na iný orgán, teda žiadosť o navštívenku obvineného pre rodinných príslušníkov a žiadosť o zaevidovanie telefonického kontaktu, nie je možné kvalifikovať ako podania vo veci samej ani ako podania v príčinnej súvislosti s obhajobou obvineného v zmysle § 44 ods. 1 Trestného poriadku.

26. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že s prihliadnutím na všetky okolnosti preskúmvanej veci námietky sťažovateľa tvoriace predmet ústavnej sťažnosti nedosahujú obligátny ústavnoprávny rozmer signalizovaný extrémnym vybočením z pravidiel upravujúcich konanie o trovách, tak ako to vyžaduje stabilná judikatúra ústavného súdu (pozri bod 20 odôvodnenia

tohto rozhodnutia), ktoré by tak už na prvý pohľad nediskvalifikovali úspešnosť podanej ústavnej sťažnosti.

27. V takom prípade sa ústavný súd obmedzil iba na konštatovanie, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajskej prokuratúry je síce stručné, ale dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné. Záver z neho plynúci je logický, prijatý na základe racionálnej úvahy, bez akýchkoľvek vnútorných rozporov. Interpretácia a aplikácia príslušných ustanovení vyhlášky krajskou prokuratúrou podľa názoru ústavného súdu nepopiera ich znenie, zmysel ani účel. Inak povedané, ide o ústavne udržateľné rozhodnutie krajskej prokuratúry, ktorého záver je potrebné považovať za výraz jej autonómneho rozhodovania v konaní o náhrade trov ustanoveného obhajcu v trestnom konaní. Iba skutočnosť, že sťažovateľ sa nestotožňuje s právnym názorom krajskej prokuratúry, nemôže sama osebe viesť k rezultátu o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajskej prokuratúry svojím vlastným (obdobne I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012).

28. Podľa ústavného súdu je akceptovateľný názor krajskej prokuratúry, že sťažovateľom uplatnené sporné úkony nebolo možné definovať ako úkony spadajúce pod režim § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky. Jej vysvetlenie, že nešlo o podanie na iný orgán (ústav) vo veci samej, t. j. v priamej súvislosti s predmetom prebiehajúceho trestného konania a v takých súvislostiach, pre ktoré bol sťažovateľ obvinenému ustanovený za obhajcu, je pochopiteľné a ústavný súd nenachádza potrebu toto nijako dotvárať, dopĺňať alebo rozširovať, a to zvlášť v prípade práva znalého advokáta – obhajcu, akým je sťažovateľ.

29. Na druhej strane ústavný súd, odhliadnuc od úrovne odbornej a časovej náročnosti realizovaných sporných úkonov, kvituje snahu sťažovateľa vyjsť v ústrety obvinenému klientovi nachádzajúcemu sa vo výkone väzby a jeho blízkym osobám aj v otázkach, ktoré ako ustanovený obhajca v rámci svojich povinností nemusel vykonať (rozumej: ak by sťažovateľ zmienené úkony nevykonal, nebolo by to možné kvalifikovať ako porušenie jeho povinností pri zabezpečovaní obhajobných práv obvineného), avšak ani uvedená skutočnosť nemôže primäť ústavný súd spochybníť názor krajskej prokuratúry vyplývajúci z napadnutého rozhodnutia.

30. Za nie priliehavú argumentáciu ústavný súd vyhodnotil aj odkaz sťažovateľa na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky č. k. I. ÚS 848/16 z 13. septembra 2016. Už zo samotnej sťažovateľom prezentovanej citácie časti tohto rozhodnutia vyplýva, že jeho závery nie sú aplikovateľné na aktuálnu vec, keďže v tejto rozhodne nejde *a priori* o prípad ustanovenia obhajcu z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov obvineného, čo naopak tvorilo podstatu označeného rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky.

31. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci (v danom prípade prokuratúry) nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 444/2018).

32. S prihliadnutím na všetky dosiaľ uvedené skutočnosti podľa názoru ústavného súdu niet z ústavnoprávneho hľadiska v tejto veci žiadneho relevantného dôvodu na spochybnenie napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry a, naopak, akceptáciu námietok a názorov sťažovateľa prednesených v ústavnej sťažnosti.

33. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením a obsahom napadnutých základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

34. K namietanému porušeniu práv čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy, podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 26 ods. 3 listiny a podľa čl. 1 dodatkového protokolu je potrebné uviesť, že sťažovateľ namieta ich porušenie v spojení s alebo v nadväznosti na namietané porušenie jeho práva na inú právnu ochranu. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, je zjavné, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto sťažovateľom označených práv hmotného charakteru.

35. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

36. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, o ktorých rozhodovanie je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu